

I Въведение

Миграцията, трудовият пазар и социалният сектор заемат централно място в социално-политическите платформи в Европа и света. PreQual е проект, разработен от Maiz в колаборация с партньорски организации от няколко Европейски страни. В рамките му е създадена квалификационна програма, в която горепосочените теми се съчетават по един уникален начин. Учебната програма е разработена съгласно водещите принципи на проекта: упълномощаване, осъзнаване, участие и протагонизъм/защитничество. Тя трябва да бъде буквално възприемана като “осъществена прогресивна идея”, която допринася за развитието на политическото образование ориентирано към процесите и участието при реализиране на подобни квалификационни проекти в различен контекст.

Методите на участие и сътрудничество заложили в програмата, имат положителен ефект не само за подобряване статуса на жените-мигрантки, но и представляват своеобразен тласък в развитието на услугите в здравната и социална сфера. В допълнение, PreQual има особен принос за повишаване нивото на критичните и социално-значими дискусии върху теми като миграция, интеграция, борбата срещу расизма и дискриминацията. Работейки за постигане на равни и по-добри условия на живот на мигрантите и основавайки се на призива за спешни и наложителни политически промени по отношение на миграцията, трудовия пазар и социалния сектор, подкрепяме динамичното разпространяване, развитие и реализация на модела представен от „PreQual“ .

Тази учебна програма е разработена, тествана и оценена в рамките на международния проект „PreQual“ и представлява същината на ръководството “Интеркултурална квалификация на жени-мигрантки работещи в сектора на здравеопазването и социалните грижи”. Освен общ съдържателен преглед, то дава информация относно учебната методология, принципите на проекта, както и кратко изложение на препоръчаният модел за самооценка

Учебната програма е преведена на български, гръцки и испански. Пълният прочит на учебната програма е препоръчителен преди провеждане на курса. Тя съдържа също

примери от практиката за прилагане на методологията и съдържанието, съобразени с различията между отделните страни. Ръководството е издадено на немски, английски и италиански.

II. Миграция на жените и професии в сектора на здравеопазването и социалните грижи: подход ориентиран към вземане на решения

Цели на проекта

Главната цел на проект PreQual е да предостави на жените-мигрантки призната квалификация и да подобри техните перспективи за устойчива заетост в страните членки на Европейския съюз. Като резултат от проекта е разработена уникална програма за преквалификация на жените-мигрантки, която има за цел да запълни ниша в международната образователна система по отношение на средните медицински кадри и професиите от социалния сектор.

Тази схема е съсредоточена върху повишените потребности в редица Европейски страни от сертифициран среден медицински персонал както и от необходимостта за подобряване на достъпа до квалифицирания трудов пазар на жените – мигрантки. В резултат, проект PreQual адресира проблеми свързани с дискриминацията и расизма на трудовия пазар и образователната система, и същевременно допринася за премахването бариерите, които жените-мигрантки срещат при своята реализацията на трудовия пазар в Европа.

Подход

Иновативният характер на проекта се изразява в активното участие на жените - мигрантки като експерти във фазите на разработване и тестване на проекта. Уникалният характер на проекта се изразява във фундаменталното отричане на дискриминацията на жените имигрантки на трудовия пазар. В замяна, е възприет подход, който поставя акцент върху признаването на уменията, знанията и опита на жените-мигрантки, както и взема под внимание структурните механизми, които възпрепятстват адекватното приложение на наличните умения на трудовия пазар.

“Образователният процес сам по себе си се трансформира в политическо пространство когато неподправената безпристрастност на критическото мислене води до постоянно несъгласие и самосиндикална променливост. Това също така е напомняне за сериозната и неотложна нужда участниците да бъдат сериозно възприемани и като сътрудници” (Превод от немски -Bildungskontext Frauenmigration 2005)

Разработване на учебната програма

Комбинираните усилия на различните национални и международни партньори на проекта кулминират в партньорство разкриващо широки компетенции и опит.

Докато, оперативни партньори са осем организации от Австрия, България, Германия, Гърция, Италия и Испания с опит в работата по международни проекти, стратегическите партньори и експерти от релевантни области са представени от 21 организации от шестте страни.

Още повече, разнообразието на партньорите предоставя възможност за адресиране на релевантни въпроси и разработване на общ продукт от специалисти имащи различна квалификация. Докато всяка от страните – партньори има различна история и традиция в процесите на имиграция, това което е общо между тях е ограниченият достъп до постоянния трудов пазар за жените-мигрантки.

Всяка партнираща страна е публикувала доклад за обучението и възможностите за заетост на жените-мигрантки в здравния и социален сектор и върху положението на жените мигрантки в респективно в техните страни. Предизвикателствата и препоръките представляват важна част от докладите и са подготвени и публикувани във вид на сравнително проучване което служи като база за разработване на учебната програма.

Четири европейски страни организираха работни срещи, по време на които бяха разисквани теми свързани с различията в здравните системи, обучението и проблемите срещани от жените-мигрантки. Те бяха взети под внимание при разработването на учебната програма.

Международните стратегически партньори и експерти от областта на здравеопазването, социалните грижи, миграцията и трудовият пазар успешно си сътрудничеха при подготовката на учебната програма насочена директно към потребностите на жените мигрантки и трудовия пазар. Това сътрудничество беше разгърнато и допринесе за разработването на целите, съдържанието, методите и резултатите. Нещо повече, процесът беше съобразен с национално специфичните характеристики.

Съдържание на учебната програма

- Основната цел на евроквалификационният курс, разработен в рамките на настоящия проект, е да предаде необходимите интеркултурални, социални и езикови умения за осъществяването на формална обучителна програма за професионалисти от областта на здравеопазването и социалните грижи.
- При разработването на учебната програма са взети под внимание специфичните изисквания на обучителните програми за среден медицински персонал и професиите от социалната сфера; редица законови, културални и социални фактори имащи отношение към проблема, както и широка гама от квалификации и ноу-хау на жените-мигрантки.

III Рамка на учебната програма

Рамката на учебната програма представя същността на печатното ръководство на курса PreQual. Преди да бъде осъществен курса PreQual, ние горещо препоръчваме консултирането с това ръководство, което служи като наръчник за осъществяването на обучителната програма PreQual, включващо важна информация относно описанието на средата, примери на учебна методика, както и различни видове опит и резултати.

1.Цели и структура на курса: мрежи, местоположение, препоръки, и др..

Като програма за обучение на възрастни, PreQual има за цел да обхване заинтересовани жени-мигрантки и да им предостави възможност за ориентация по отношение на професиите в областта на здравеопазването и социалните услуги и

да подпомогне тяхното включване в професионалната образователна програма като им предостави необходимата квалификация и умения. Специален фокус ще бъде поставен върху уменията, които участниците вече имат, интеркултуралните особености и специфичните аспекти на професиите в областта на здравните и социални грижи, както и дискутиране на антирасистки стратегии.

Национални и международни сравнителни проучвания (виж. национални и международни сравнителни проучвания в раздел “избрана литература”) осъществени преди създаването на програмата дават основа за препоръките по отношение на учебната програма и обезпечават избора на местоположение, материали и подходяща среда. По този начин е създадена рамката на учебната програма, имаща в предвид структурните особености на външно и вътрешно, национално и международно ниво, както и специфичните потребности и умения на различните групи участници във всяка от партниращите страни.

Характеристиката на разработването на учебната програма представлява интензивна и продължителна теоретична размяна между експерти и жени – мигрантки, напр. организации на жените-мигрантки.

Наложително е образователните програми, които целят въздействие при групите в неравностойно положение да са наясно, че съществуват още много обстоятелства, които следва да бъдат променени за да бъде постигната равнопоставеност в правата на жените-мигрантки, както и подобряване на условията за работа и живот.

2. Участници (целева група на курса)

2.1. Участници в курса

За разлика от други подходи в подобни курсове които разглеждат жените-мигрантки като хора, на които липсва всякаква ориентация и информация, тази концепция се базира на принципа на признаване и оценяване на наличните умения и ноу-хау на участниците и цели тяхното разширяване. Разглеждането на развитието и приложението на индивидуални учебни стратегии представлява важна част от процеса, окуражавайки участниците да предприемат решителни действия. Поощряването на самоувереността на участниците в техните собствени умения,

предлагането на избор, включването им в процеса на вземане на решения относно задачите на курса, неговото съдържание, методи и т.н., представлява своеобразна подкрепа на курсистите в учебния процес и ги окуражава да придобият по-голяма решителност и самочувствие.

2.2. Обучители и квалификационен профил на обучителите

Последователната работа върху всички теми от интеркултурална перспектива, обединявайки разнообразието от ноу-хау и опит на участниците и прилагайки ориентирани към партньорство методи на обучение и оценка изисква обучители с мултидисциплинарен квалификационен профил. От друга страна, те трябва да бъдат квалифицирани и да имат опит в работа по обучителни програми за професионалисти от здравния и социален сектор, както и да притежават практически умения и знания за прилагане на методите на обучение, предвидени в проекта.

Желанието за участие в проекта, както и наличието на опит за справяне с проблемите свързани с живота в миграция са други важни характеристики на обучителите. Най-квалифицирани обучители са хората които имат личен опит от живота в миграция. Това е единственият начин да бъде осигурено адекватно професионално ръководство на участниците в курса – професионализъм в съчетание с личните биографии на участниците, методи на обучение и работа, съдържание на курса, оценка, комуникация и документиране.

3. Обща информация за изпълнението на курса

3.1 Време на провеждане

Важен елемент от планирането на квалификационни мерки за жени-мигрантки, е предвиждането на свободното време, което те могат да отделят за участие в подобно обучение. Това се отнася особено за жените, които имат лични задължения и отговорности.

Провеждането на курса в отделните страни – партньори в проекта показва че планирането на времето за провеждане на курса е от голяма важност поради различните структурни условия във всяка от партниращите страни. Например, в

Австрия, участниците потвърдиха че полудневните курсове са най-удобни за тях; В Германия беше организиран целодневен курс; в Италия курса беше провеждан във вечерни часове и през уикендите, съобразявайки се със евентуална работна заетост на участниците през деня.

3.2. Местоположение на курса

Съчетавайки здравна и социална тематика, преди всичко курсът има за цел да съчетае интеркултурални подходи на обучение. По този начин, ние следваме убеждението, че тези образователни програми ще задвижат процеси на осъзнаване на участниците, давайки им възможност да изследват и реализират различни форми на участие в социалния живот. Този подход разкрива възможности за дискутиране на наличната ситуация и открива пространство в което участниците могат да разработят стратегии за промяна. Това изисква ситуиране на курса на място, което би подпомогнало този процес, място което е извън структурите от здравната и социална сфера. Изборът на местоположение на курса трябва също да бъде съобразен с необходимата инфраструктура и нуждата от съчетаване на различни подходи за обучение.

Предвидените стажове и екскурзии позволяват на участниците да вникнат в конкретните всекидневни задачи изпълнявани в здравния и социален сектор на всяка от страните – участнички в проекта.

3.3. Структура на съдържанието

При планирането на финалния вариант на курса, проекто-съдържанието трябва да бъде преработено предвид времето на провеждане на курса. Това е свързано с очертаването на съдържанието на всеки от модулите на курса и връзката между тях по време на периода на провеждане. Кратките стажове могат да послужат тук като структурни ръководства. Тези стажове изискват планиране, така че курсистите да са преминали всички подготвителни теми от курса преди тяхното започване. От особено значение е включването на следните теми: оказване на първа помощ, основи на законодателството в здравния и социален сектор, професионален профил и лична ориентация в здравния и социален сектор, практическа работа/ упражнения,

хигиена, всекидневни грижи и т.н.

3.4. Процес на селекция на участниците

Настоящият курс поставя високи изисквания за всички участници на много нива, включително по отношение на неговото съдържание, социалните предизвикателства, времевите ресурси, които той изисква и др. В допълнение, съобразявайки селекцията на участниците, организаторите на курса имат задължението да включат определени теми по желание на участниците и да ги адаптират към стандартните образователни програми. При селекцията на участниците следва да бъдат предвидени предпоставки като: възрастови ограничения, визов статут, минимални езикови компетенции, интерес по отношение на здравния сектор, професионални интереси и т.н.

3.5. Сертифициране на курса

Образователните програми в областта на здравните и социални дейности са законово регламентирани. В резултат, на лице са големи ограничения за постигане на признаване на квалификационните инициативи на регионално и международно ниво. На практика е невъзможно или изключително трудно за пилотни курсове като този да получи формално признаване като преквалификационна програма и да влезе в образователни програми или да спечели кредити за определени курсове в рамките на дадена сертификационна програма. Ето защо, програмата е фокусирана върху е наличните формални изисквания на съществуващите учебни програми чрез размяната информация и създаване на сътрудничество и отворен диалог с различни образователни институции. Формалното сертифициране на уникалната образователна програма Prequal е определено като дългосрочна цел на организаторите на проекта. Формалното сертифициране не само играе важна роля за успешно завършилите курса предоставяйки им документ за тяхната специфична квалификация, но също подчертава отличителния иновативен характер на програмата в международен план.

4. Методи

4.1 Принципи на учебните методи

4.1.1. Подход основаващ се на участието

Включването на участниците във всяка от фазите на курса – планиране, провеждане и оценка, значително допринася за осигуряване на по-доброто му качество. Широко известно е че прилагането на подходи основаващи се на участието изисква отлични познания на съдържанието на програмата и както разбиране и опит в изучаваната област. За да бъде осигурено участие е необходимо да се поддържа баланс между прилагането на различни форми на социално взаимодействие и структурирани дейности. Някои форми на социално взаимодействие включват колабориращо преподаване, работа в екип, директно преподаване, индивидуална проектна работа, отворен учебен процес.

Примери на структурирани дейности са разговори в класната стая, устни доклади, дискусии, лекции на обучители, индивидуални или групови задания и др.

4.1.2. Интеркултурален подход

Рамката на учебната програма, която дефинира начина на адресиране на темите чрез прилагане на интеркултуралния подход, предполага адекватни учебни методи. Това означава създаване на подходяща учебна среда, която да позволи на участниците да сравнят (напр. техните родни страни) и разсъждават върху различията, предразсъдъците и клишетата. Препоръчително е обаче обучителите да бъдат запознати със съществуващите дискриминационни практики, какъвто е случая с честото искане към мигрантите да бъдат по-отворени към “чуждата” култура напр. по време на дискусии относно интеркултуралността. Интеркултуралният подход има за цел по-скоро да предостави пространство за дискусии в областта на културните норми, отколкото да бъде използван като метод, който позволява на участниците да придобият интеркултурални умения, имащи за цел създаването на хармонични отношения между групите на малцинството и мнозинството.

4.1.3. Антирасистки подход

От първият момент на конфронтиране с “расизма” жените мигрантки са принудени да се справят с вездесъщата и малко или повече агресивна реакция на средата. Следователно, възприемането на еманципаторски подход е абсолютно наложително, когато предмет на дискусия са проблеми свързани с расизма. Всички стратегии включени в тази мярка трябва да бъдат възприемани от гледна точка на факта, че тези несправедливости са (1) резултат от нечии действия оказали влияние върху друга личност (2) жените мигрантки не трябва да доказват своите страдания. “Необходимостта от поставяне на жените-мигрантки като главни действащи лица е резултат от изоставянето на практиката на расово дискриминираните хора да бъде гледано от гледна точка тяхното виктимизиране и/или криминализиране.”²

Едновременно е необходимо да бъдат адресирани не само различните видове расизъм (структурен, институционален, субективен) но също и антирасистки модели (политически срещу морални) .

4.1.4. Комуникационно-фокусиран подход

Съдържанието и методологичните понятия имат за цел да предоставят на участниците в курса възможност за разширяване на всички нива на техните умения за комуникация. Поставен е акцент върху подобряване на комуникационните умения като социален и културален акт. Систематичното отразяване на използваният език, граматика и речник са под категории на комуникационния раздел на курса.

4.1.5. Подход ориентиран към сферата на грижите

Работата в сферата на здравните и социални грижи изисква упражняването на независими и отговорни действия. Ето защо са необходими знания по отношение на утвърдени теории, модели, стандарти и процеси на оказване на грижи и инкорпориране с познанията на индивидуално и социално ниво.

4.1.6. Феминистичен подход

От една страна, на лице е нарастваща необходимост от персонал в областта а

здравните и социални грижи. От друга, тези сектори се характеризират с тежки условия на труд, затруднено социално положение и структури, както и с лош имидж. В тази област са наемани предимно жени, като ефект от това са (предвид настоящата социално-икономическа обстановка) ниското заплащане и тежките условия на труд в сектора. Адресирането на тези проблеми е важно при подготовката на кадри в тази сфера. Инкорпорирането на феминистки подходи в учебните методи означава едновременно мислене и действие в различни области. Това означава също среща с действителността, посочване на недостатъците и неравенствата, идентифициране и разработване на подходи за намиране на решения, обмяна на опит и определяне на стратегии за действие.

4.1.7 Самостоятелна подготовка

Включването на възможността за работа с индивидуални учебни методи, стратегии за учене и способности за усвояване на знания, подобряването на личния процес на учене на участниците, е един процес, свързан със предоставянето на подкрепа за извършване на самостоятелни действия. Като резултат, е увеличена активността на участниците в процесите на вземане на решения, което не само дава насока на живота им в личен, семеен и социален контекст, но също влияе върху тяхната способност да заобикалят зависими ситуации и повишава личната им самооценка.

4.2. Учебен метод на Паоло Фрир

Отделно от структурата на съдържанието, този курс прилага дидактични методи, които окуражават участниците да дадат принос към учебния процес. Паоло Фрир основава своята либерална педагогика върху условията на живот и смята че те са способни да генерират необходимата мотивация, знания и творчество за вземане на решения относно това което е важно за тях. По този начин, “учителите” съпътстват развитието на човешкия потенциал, като ценят и признават разнообразието в групата. Фазите на подготовка, провеждане и оценка на курса се реализират в сътрудничество с участниците. Прилагайки метода на Фрир ние представяме учебния процес като “движение” към създаване на диалог и усещане за социална отговорност. За да бъде постигнато това, от особено значение е критичната оценка

на реалността и осъзнаване на проблемите, като по този начин се създава основа за проблемно базирана форма на обучение. Този педагогически процес взема под внимание динамичната и променяща се позиция на участниците в сферата на техния опит. Това е една от главните предпоставки за бъдещо натрупване на опит, особено в контекста на миграцията, съставен от структурни, расистки и интеркултурални фактори влияещи върху професиите на здравния и социален сектор. Това е важен елемент който позволява на участниците в курса да придобият опит, осъзнаят и трансформират лични качества и умения по начин който ще им бъде полезен за справяне с бъдещи проблеми.

От обучение основаващо се на индивидуалния жизнен опит, образованието на Фрир като форма на еманципиране цели да създаде единство между мисъл и действие. “Либералната педагогика е съсредоточена върху акта на приемане на истинността на твърденията, а не върху обмяната на информация. Преподавателят вече не е само човекът който ни учи, но и някой който също се учи в рамките на диалога с обучаваните. В процеса на обучение те се явяват обучители също. Те са взаимно отговорни за процеса в който всички израстват.”³ (Паоло Фрир, Педагогика на угнетените, 1974, р. 67)

5. Съдържание

5.1. Общо съдържание на преквалификационния курс PreQual

“Интеркултурална преквалификация на жени-мигрантки за работа в сектора на здравеопазването и социалните грижи”

Тази таблица предоставя информация за съдържанието на курса. То е разработено съгласно методите, резултатите, принципите и препоръките, описани по-горе. Следните главни теми които представляват интегрална част от модулите следва да бъдат възприемани като предложения за съдържателен фокус.

Квалификация Област	Теми на модула	Часове
1. Въведение в здравеопазването и социалните услуги. Интеркултурални аспекти.		140
	1.1 Професионален профил – международно сравнение 1.1.1 Професионален профил и здравно състояние, здравни и социални услуги, условия на труд в отделните страни 1.1.2 Институции и структури в здравната и социална сфера 1.1.3 Образователни институции: достъп и структурни условия за професионална квалификация в здравния и социален сектор	40
	1.2 Законодателство 1.2.1 Специфични законодателни изисквания за работа в здравния и социален сектор в отделните страни 1.2.2 Умения и задължения на персонала за работа в различни области на здравната и социална сфера	10
	1.3 Комуникации и мениджмънт на конфликтите, включително супервизия 1.3.1 Констатиране и дискутиране на уменията на участниците и опита в здравния и социален сектор (професионален профил, оценка на ситуацията). 1.3.2 Миграция —опит, ноу-хау и разработване на стратегии	50

	1.3.3 Реторични и презентационни техники 1.3.4 Въведение в екипната работа 1.3.5 Близост и дистанция 1.3.6 Учебна супервизия и стажуване	
	1.4 Кандидатстване на работа 1.4.1 Намиране на работа 1.4.2 Документи 1.4.3 Писмени и практически упражнения 1.4.4 Размяна, разширяване и адаптиране на стратегии	20
	1.5 Курс за оказване на първа помощ 1.5.1 Превенция на злополуки 1.5.2 Спешни случаи 1.5.3 Процедури за оказване на първа помощ	20
2. Лична ориентация за здравните професии, от интеркултурална и антирасистка перспектива		130
	2.1. Лична позиция за работата в здравния и социален сектор 2.1.1 Миграция и здраве 2.1.2 Себеусещане за потребности; близост--далечност 2.1.3 Професии от сферата на здравните и социални грижи 2.1.4 Теоретични изисквания	80
	2.2 Етика 2.2.1 Дискутиране на представите и смисъла на	40

	<p>значението на грижите</p> <p>2.2.2 Социални умения</p>	
	<p>2.3 Законодателство</p> <p>2.3.1 Оценка на правния статус на индивида</p> <p>2.3.2 Законови изисквания</p> <p>2.3.3 Закони за местоживеенето и заетостта</p> <p>2.3.4 Групи на интереси на работодатели и работници</p>	10
3. Езикови и комуникационни умения за работа в сферата на здравните и социални услуги		270
	<p>3.1 Терминология в здравната и социална сфера</p> <p>3.1.1 Медицински речник</p> <p>3.1.2 Терминология в областта на здравето и болестта</p> <p>3.1.3 Терминология използвана за описание на функциите на тялото</p> <p>3.1.4 Терминология за даване на насоки и осъществяване на терапевтични процедури</p> <p>3.1.5 Упражнения върху ситуации на работното място и болнична комуникация</p>	60
	<p>3.2 Комуникационни умения</p> <p>3.2.1 Предварително изучаване на медицинската терминология</p> <p>3.2.2 Предварително изучаване на терминологията свързана с оказване на грижи</p> <p>3.2.3 Специфично професионално обучение по</p>	110

	комуникации 3.2.4 Допълнително обучение на целевия език	
	3.3 Специфично професионално обучение по комуникации и информационни технологии (ICT) 3.3.1 Основи на ICT 3.3.2 Презентационни и комуникационни техники 3.3.3 Специфично професионално ICT	50
4. Краткосрочни стажове и супервизия		108
	4.1 Подготовка и въведение 4.1.1 Въвеждащи срещи в образователни институции 4.1.2 Въвеждащи срещи в здравни и социални институции	14
	4.2 Краткосрочни стажове (SI) (2 стажа, всеки от които с времетраене от 40 ч. седмично) 4.2.1 Краткосрочни стажове в болници 4.2.2 Краткосрочни стажове в институции предоставящи грижи за възрастни хора 4.2.3 Краткосрочни стажове в институции предоставящи грижи на хора с увреждания 4.2.4 Краткосрочни стажове в мобилен център за здравни грижи 4.2.5 Краткосрочни стажове в институции предоставящи социални услуги 4.2.6 4.2.6 Краткосрочни стажове в други институции	94

6. Самооценка в антирасистката работа

6.1. Въведение и цели

Този модел, развит като необходим инструмент за провеждането конкретни обучителни мерки стимулира организираност у емигрантите в работната среда. Особено необходимо бе изводите направени посредством метода на самооценка, (1) да посочат несъответствията между хегемонните и расово дискриминирани групи; (2) да постулират ясна позиция по въпроса за намаляване потока на жените емигранти, като ги разглеждат като обекти на научни изследвания и (3) способстват за по-нататъшни систематични продуктивни действия и обучителни програми за емигранти. Този модел от една страна задвижва процеси, поставящи жените емигранти в ролята на обществени защитници и експерти в процеса на изграждане на принципи, индикатори и методи, а от друга ги прави активни участници в анализа и оценката на извършената работа.

“Важен [...] принцип в политическото и антирасистко обучение е неизбежното обвързване на същото с качествено осигуряване на самооценка чрез поощряване активността на участниците в курса. Този подход поставя участниците в позиция по-скоро на съавтори, а не на консуматори на продукта, предлаган от курса. Медиацията и припознаването на качества като себеуважение, самоинициатива, независимост, критическо мислене, организираност, самосъхранение е изискване и цел на програмата; самооценката съблюдава постигането и отстояването на тези цели.” (Krondorfer, 2005, стр. 23)

Самооценката се извършва преди, по време и след мерките, повишаващи квалификацията в спирална последователност. Интегрирането на изследователски инструменти в обучителната програма гарантира постоянно и процесно-ориентирано проучване. Така резултатите от оценката могат след постигането на конкретни изследователски действия директно да се инкорпорират в курсовия модел.

Последващите основни стъпки се характеризират с градивна самооценка, определяне целта и обекта на оценяване, развиване критериите и индикаторите,

избиране на инструментите и методите, прилагане методите на анализ, коментирание на резултатите, гарантиране анонимността, формулиране и прилагане на промени съобразно с резултата.

6.2. Самооценка в PreQual

Модула за оценка има отношение към стимулиране на учебния процес и спомага за критичното оценяване на приложението на съдържанието и методите на курса, в личен план, в практиката и на трудовия пазар. Оперативните цели трябва да бъдат поставени във връзка с различните видове научна документация на курса; различни средства разработени в хода на курса (записки на учителя, учебен материал, бележки от срещите на екипа и т.н.), инструменти за самооценка, доклади за оценка, анализи и самата концепция за самооценка (Информационните и комуникационни технологии (ICT) са прилагани за улесняване на този процес.)

Принципи за провеждане на самооценка в PreQual

- Оценката трябва да бъде извършена по начин, който съобразява антирасистските принципи.
- Оценката трябва се основава на съпричастност, самооценка и стимулиране на участниците. Например, участниците трябва да имат думата при вземане решения относно курса, да имат възможност да правят предложения и да им бъдат давани опции за избор, и т.н.
- Подготовката, приложението и допълнителната работа върху курса представляват интегрална част от процеса за самооценка, напр. при разрешаването на проблеми, отделеното време, при обяснение за важността на курса, при използваните методи, при предварителните споразумения за приложението на резултатите.
- Самооценката трябва да бъде организирана по начин който улеснява систематичното самоотразяване, самоконтрол и личен професионализъм .

- Самооценката трябва да бъде ориентирана към процесите. Главен акцент на процеса на самооценка е поставен върху качеството на процесите и следва да бъде прибавен към ясно дефинирани цели и структуриран по начин ориентиран към целите
- Обучителя или инструктора на курса е отговорен за осъществяването на самооценката;
- Оценката трябва да бъде проведена в тясно сътрудничество с участниците, тъй като те не са “обект” на изследване;
- Не се допускат външни наблюдатели по време на процеса на оценка. (Обаче ако външни лица са включени в процеса, това трябва да бъде предварително дискутирано и съгласувано с участниците)
- Всички обучители/ преподаватели които са част от курса трябва да бъдат включени в процеса на самооценка;
- Резултатите от самооценката трябва да бъдат непрекъснато интегрирани и реализирани като част от мероприятията на курса;
- Самооценката е считана и концептуализирана като част от образователния процес.

Цели на самооценката в рамките на PreQual

1. Адаптация на програмата спрямо резултатите получени от целевата група в хода на провеждане на курса
2. Включване на участниците в разработването на програмата на курса
3. Проектопланът на курса остава отворен за промени, базирани на продължаващата самооценка.
4. Приложението на курса е чувствително и реагира на промените в структурните условия;
5. Курсът допринася значително за постигането на следните цели:
 - a) Дискусии върху проблемите свързани с расизма, планиране на стратегии за

тяхното решаване;

b) Дискусии върху теорията и практиката в здравния и социален сектор от интеркултурален аспект;

c) Формулиране на лични учебни задачи

d) Разработване на съдържание, методи и техники на курса

6. Приложението на курса следва принципите на участие в учебния процес

7. Структурният план на курса дава възможност на участниците редовно да участват в учебния процес и улеснява инициативите за продължително участие.

Отделяне на време за процедурата по оценяване

По отношение на процедурата по самооценка, препоръчваме отделянето на най-малко пет процента от всеки час на предмет. Всеки от резултатите и/или развитието на групата трябва да ангажират вниманието ѝ, затова е необходимо да се предвиди повече време, за да се реагира своевременно по повод на достигнатите в следствие на процедурата по самооценка изводи.

Метод, избор, прилагане

Изборът на метод се базира на основа на самооценката и опита, натрупани по време на Equal project RasMigras.5. По отношение на избора на метод най-съществено се оказва използването на систематичния подход, прилаган във всяка стъпка при събирането и анализа на информация, придържането към целите и критериите на социално проучване.6. Изборът на метод зависи от поставения проблем за решаване и от наличността на време и персонал. Задължително е социалните, културните, както и свързаните с миграцията особености да бъдат инкорпорирани и описани като индикатори, служещи за измерване

Методите следва да отговорят на въпросите, възникнали по време на процеса на самооценка, да бъдат практически съвместими с цялостния курс и достъпни до участниците за лично ползване.

Изборът трябва да се направи според нагласите на участниците в курса. Така те не само стават по силно мотивирани, но също така придобиват усещане за собствените си възможности. От особена важност е езикът да не поставя бариери в прилагането на избраните методи.

Препоръчана процедура по прилагане

Въведение и провеждане на сесия с въпроси и отговори във връзка със самооценката на участниците. Какво наричаме самооценка? Какви са нашите цели? Кой има полза от оценката? Уеднаквяване на целите на курса с тези на участниците.

Избор на метод. Кой методи са най подходящите? Колко е необходимото време?

Обработване на резултатите от курса. Съгласие относно времетраенето и избора на метод при обсъждане на резултатите от курса.

Насърчаване на активното и критично участие, наблягайки на възможността средата да остане отворена за промени по време на фазата на прилагане наученото по време на курса.

Използване на информация.

Интегриране на изводите, направени по време на процеса на самооценка в курса

По време на процеса на антирасистското себеоценяване рецензията и анализа относно достигнатото ниво има особено значение. В този контекст трябва да се има предвид, че активни хегемонни структури могат да се проявят и да възпрепятстват натрупването на нови знания от някои от индивидите, а това само увеличава силовите им позиции. Задържането на информация и изводи може да доведе до диспропорция в йерархията, която ние съзнателно се стремим да разрушим посредством специфични мерки. На базата на нашия опит най-добре е всички лица , въввлечени в процеса да разяснят, постигнат съгласие и планират схемата и метода на време още от самото начало. (Виж Серек-N, 2005, р. 46)

Самооценка на екипа и нивото на обучаващите

Организирането на обучителни програми за жени-мигрантки изисква текущ размисъл над евроцентризма и расизма сред обучаващите и целия екип на проекта. На организационно ниво самооценката цели да допринесе за поддържането на процес на самостоятелен размисъл, основан на систематични и общо дефинирани принципи, гарантиращи отстояването на принципите на проекта. Една от възможностите посочени по-долу представлява пример за процедура тествана от PreQual:

1. Определяне на принципите на проекта и целите на екипа
2. Установяване на целите за самооценка пред екипа (работещ над проекта) съгласуване на темите.
3. Редовни междинни срещи по време, на които всички въпроси, предизвикателства и резултати по отношение на принципите на проекта и самооценката могат да бъдат обсъждани.
4. Разглеждане на съюзите между членове на обществени малцинства и мнозинства.
5. Участие в мероприятия/ семинари по теми, свързани с политическия антирасизъм, пост-колониалната теория, миграцията, феминизма и др. с възможност за семинари и симпозиуми на обменни начала за провеждане на обучителни програми.
6. Според нуждите на групата канене на външни експерти за обучения и наблюдение
7. Документиране на резултатите и синтезиране на постигнатия ефект.

IV Заключителни бележки

При финализирането на проекта PreQual се стигна до използването на подход, ориентиран към разрешаването на проблеми от съвременно социологично естество. Успешното провеждане на курса в Австрия, Германия и Италия чрез мрежите, повлияни в следствие на реализирането на проекта ясно показва значението и наложителната необходимост от създаване на конкретни мерки за цялостно

подобряване на достъпа на жени-мигрантки до пазара на труда и специално достъпа им до услуги в обсега на социални грижи.

При все това, успехът на PreQual's, както и признанието, получено от експерти не може да прикрие факта, че социалната и политическа среда за жените емигранти в Европа се отличава с изолация, дискриминация и расизъм, а настоящия политически климат демонстрира, че рестрикциите в бъдеще ще бъдат дори повече. Зарядът на обучителните програми на жени-мигрантки трябва да се освободи от надмощието на подхода, характеризиращ се с така нареченото покриване на дефицита, и вместо това да бъдат създадени програми, насърчаващи поддръжката и защитата на жените емигранти в обществото. Поради тази причина ние поддържаме идеята за провеждането на курсовете PreQual и последващото развитие на концепции, подобряващи достъпа на жени-мигрантки до пазара на труда. Централните компоненти от тази работа са да се идентифицират съществуващите до момента квалификации на участниците и да работят съвместно с жените емигранти, съгласно принципите заложиени в това ръководство.